

**AFKONDIGINGSBLAD
VAN
ARUBA**

MINISTERIËLE REGELING van 28 september 2021 ter uitvoering van de artikelen 16, eerste lid, van de Calamiteitenverordening (AB 1989 no. 51) en 5 van de Algemene politieverordening (AB 1995 no. GT 8) (Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXCIX)

Uitgegeven, 28 september 2021

De minister van Justitie,
Veiligheid en Integratie,
R.G. Tjon

DE MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN, INTEGRITEIT,
OVERHEIDSZORG, INNOVATIE EN ENERGIE,
EN
DE MINISTER VAN JUSTITIE, VEILIGHEID EN
INTEGRATIE
EN
DE MINISTER VAN TOERISME, VOLKGEZONDHEID EN SPORT

In overweging genomen hebbende:

- dat volgens de Wereld Gezondheidsorganisatie er sprake is van een pandemie van de besmettelijke ziekte COVID-19 dat veroorzaakt wordt door het virus SARS-CoV-2;
- dat deze infectieziekte inmiddels in een groot aantal landen is geconstateerd;
- dat op 13 maart 2020 deze infectieziekte bij twee personen in Aruba is vastgesteld, die vanuit het buitenland naar Aruba zijn gereisd;
- dat als gevolg hiervan en de algemene dreiging van COVID-19 er sprake is van een gebeurtenis die tot een zodanig ernstige verstoring van de algemene veiligheid leidt, dat het leven en de gezondheid van vele burgers in ernstige mate bedreigd wordt, dan wel dat er in ieder geval sprake is van het bestaan van ernstige vrees daarvoor;
- dat diensgevolge bij landsbesluit van 13 maart 2020 nr. 1 (SMR-W-41/2020) besloten is dat (i) sprake is van aanwezigheid van een ramp in de zin van artikel 1 van de Calamiteitenverordening (AB 1989 no. 51), waardoor het noodzakelijk is om de in artikelen 11 tot en met 18 van die landsverordening genoemde buitengewone bevoegdheden uit te kunnen oefenen, en (ii) dat de toepassing van de in artikel 4, derde lid, van de Calamiteitenverordening vermelde punten geschiedt overeenkomstig het Crisisbeheersingsplan Aruba, zoals vastgesteld bij beslissing van de ministerraad van 31 juli 2018 (BE-51/18), zoals nadien bijgewerkt;
- dat gelet op de huidige verspreiding in een aantal landen van COVID-19 en het urgente belang bij de beheersing en voorkoming van verdere verspreiding van deze infectieziekte in Aruba, door middel van diverse ministeriële regelingen op basis van artikel 16, eerste lid, van de Calamiteitenverordening vergaande beperkingen zijn gesteld op de binnenkomst in Aruba van personen en de sluiting van winkels en lokaliteiten in Aruba;
- dat het vanwege het urgente belang bij de beheersing en voorkoming van verdere verspreiding van deze infectieziekte in Aruba, en ter voor-

koming daarbij van gevaar voor personen en goederen, wenselijk is gebleken om door middel van een ministeriële regeling ex artikel 16, eerste lid, van de Calamiteitenverordening (Algemene regeling bestrijding COVID-19 I; AB 2020 no. 38) nieuwe beperkende regels te stellen ter zake van de aanwezigheid in de avonduren van personen buiten hun woningen en verblijfgelegenheden, en om de bestaande beperkende regels inzake de binnenkomst en de sluiting van winkels en lokaleiteiten in deze ministeriële regeling te consolideren en waar nodig aan te passen;

- dat die ministeriële regeling met enige aanpassingen tweemaal werd verlengd met enige aanpassingen door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID19 II (AB 2020 no. 39) en de Algemene regeling bestrijding COVID19 III (AB 2020 no. 42);
- dat vervolgens op grond van opgedane ervaringen nieuwe additionele regels werden gesteld door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID19 IV (AB 2020 no. 43), onder meer met betrekking tot de beperkte aanwezigheid van personen buiten hun woningen en verblijfsgelegenheden;
- dat vervolgens de werking van deze ministeriële regeling met enige aanpassingen is verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 V (AB 2020 no. 46), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 VI (AB 2020 no. 47), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 VII (AB 2020 no. 48), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 VIII (AB 2020 no. 50), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 IX (AB 2020 no. 51), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 X (AB 2020 no. 52), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XI (AB 2020 no. 55), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XII (AB 2020 no. 58), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XIII (AB 2020 no. 61), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XIV (AB 2020 no. 62) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XV (AB 2020 no. 63);
- dat daarna vanwege verbeterde situatie begonnen is met een geleidelijk versoepelingsproces, waarbij activiteiten van bepaalde categorieën van activiteiten en bedrijven onder bepaalde op de bescherming van de volksgezondheid gerichte voorwaarden worden toegestaan;
- dat met het oog hierop de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XVI (AB 2020 no. 64) is vastgesteld, die op 4 mei 2020 in werking is getreden en waarvan werking is verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XVII (AB 2020 no. 66), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XVIII (AB 2020 no. 69), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XIX (AB 2020 no. 70) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XX (AB 2020 no. 73);

-
- dat daarna de werking van die ministeriële regelingen werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXI (AB 2020 no. 74), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXII (AB 2020 no. 76) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXIII (AB 2020 no. 77) onder invoering daarbij van verdere versoepelingen, alsook volledigheidshalve van een nadrukkelijke bepaling dat vanwege de nog steeds geldende buitengewone omstandigheden een ieder zich moet onderwerpen aan de voorschriften, in het belang van de openbare orde, rust of veiligheid, in die ministeriële regelingen gesteld;
  - dat aansluitend daarop de werking van die ministeriële regelingen door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXIV (AB 2020 no. 78) werd verlengd met daarbij verdere, vooraf aangekondigde versoepelingen ten aanzien van bepaalde categorieën bedrijven en activiteiten, alsmede van de duur van de avondklok met het oog op de afschaffing ervan, rekening houdend met de noodzakelijke voorbereidingen daartoe bij de handhavingsdiensten;
  - dat met ingang van 28 mei 2020 de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXV (AB 2020 no. 80) werd verlengd onder afschaffing van de avondklok, waarna die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXVI (AB 2020 no. 81) werd verlengd;
  - dat daarop de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXVII (AB 2020 no. 82) werd verlengd onder invoering van nieuwe versoepelingen voor bepaalde bedrijfsactiviteiten;
  - dat de werking van die ministeriële regeling werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXVIII (AB 2020 no. 83) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXIX (AB 2020 no. 85);
  - dat de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXX (AB 2020 no. 87) werd verlengd onder invoering van nieuwe versoepelingen voor bepaalde bedrijfsactiviteiten en verruiming van de verplichte sluitingstijd;
  - dat de werking van die ministeriële regeling werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXI (AB 2020 no. 88);
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXII (AB 2020 no. 89) werd verlengd onder versoepeling van het inreisverbod ten aanzien van personen die vanuit Curaçao en Bonaire door middel van luchtvaarttuigen naar Aruba reizen;
  - dat de werking van die ministeriële regeling werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXIII (AB 2020 no.

- 91), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXIV (AB 2020 no. 92) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXV (AB 2020 no. 95);
- dat vervolgens de werking van die ministeriële regelingen werden verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXVI (AB 2020 no. 96) onder versoepeling voor casino's en contact-sporten;
  - dat de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXVII (AB 2020 no. 97) werd verlengd;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXVIII (AB 2020 no. 99) werd verlengd onder invoering van nieuwe versoepelingen van het inreisverbod met bijhorende regels ter waarborging van de volksgezondheid ten aanzien van een aantal landen in de regio, Europa en het Koninkrijk;
  - dat de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXIX (AB 2020 no. 101) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXX (AB 2020 no. 102) werd verlengd;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXXI (AB 2020 no. 104) werd verlengd onder invoering van nieuwe regels in verband met de binnenkomst met ingang van 10 juli 2020 van personen via de lucht uit de Verenigde Staten van Amerika en voor de samenkomst van personen in bepaalde ruimten;
  - dat de werking van die ministeriële regeling vervolgens werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXXII (AB 2020 no. 105), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXXIII (AB 2020 no. 106), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXXIV (AB 2020 no. 107), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXXV (AB 2020 no. 111), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXXVI (AB 2020 no. 112), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXXVII (AB 2020 no. 113); Algemene regeling bestrijding COVID-19 XXXXVIII (AB 2020 no. 114), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XLIX (AB 2020 no. 115), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 L (AB 2020 no. 116), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LI (AB 2020 no. 117), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LII (AB 2020 no. 118), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LIII (AB 2020 no. 119), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LIV (AB 2020 no. 120), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LV (AB 2020 no. 121), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LVI (AB 2020 no. 123) en de Algemene regeling bestrijding

- COVID-19 LVII (AB 2020 no. 124), met daarbij de invoering van een geleidelijk opschalingsproces ten aanzien van bepaalde activiteiten wegens de toename van het aantal besmettingen;
- dat vanwege de verdere sterke toename van het aantal besmettingen de werking van deze ministeriële regelingen werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LVIII (AB 2020 no. 126) onder herinvoering van de avondklok om de mobiliteit van burgers en daarmee het risico van verdere besmettingen te beperken;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LIX (AB 2020 no. 127) werd verlengd onder invoering van additionele beperkingen ten aanzien van de binnenkomst van personen uit Curaçao en Bonaire;
  - dat de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LX (AB 2020 no. 128) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXI (AB 2020 no. 129) werd verlengd onder het toestaan van de heropening van scholen en dergelijke;
  - dat de werking van die ministeriële regelingen werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXII (AB 2020 no. 130);
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regeling werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXIII (AB 2020 no. 132), onder invoering daarbij van een verbod tot het organiseren en houden in casino's van bingo en kansspelevenementen ter voorkoming, uit oogpunt van COVID-19 bestrijding, van ongewenste agglomeraties van personen in die gelegenheden;
  - dat de werking van die ministeriële regelingen werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXIV (AB 2020 no. 133);
  - dat de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXV (AB 2020 no. 136) werd verlengd onder invoering daarbij van een verplichting tot het dragen van mondkapjes door het personeel van diensten, instellingen en bedrijven;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXVI (AB 2020 no. 137) werd verlengd onder verruiming van de avondklok en van de vervroegde sluitingstijden;
  - dat de werking van die ministeriële regeling werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXVII (AB 2020 no. 138);
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXVIII (AB 2020 no. 143), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXIX (AB 2020 no. 144), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXX (AB 2020 no. 146) en

- de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXI (AB 2020 no. 147) werd verlengd, onder aanpassing daarbij van de vermelding van de Amerikaanse staten die aangemerkt zijn als “hot zones” aan de hand van de epidemiologische ontwikkelingen van de afgelopen weken;
- dat door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXII (AB 2020 no. 149), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXIII (AB 2020 no. 151), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXIV (AB 2020 no. 152) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXV (AB 2020 no. 154) de werking van die ministeriële regelingen werd verlengd onder (i) verkorting van de duur van de avondklok en (ii) verruiming van de sluitingstijden van winkels en andere voor het publiek toegankelijke commerciële lokaliteiten of ruimten;
  - dat de werking van deze ministeriële regelingen door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXVI (AB 2020 no. 155) werd verlengd onder invoering van versoepelingen voor het zingen in kerken en dergelijke en voor het dragen van mondkapjes op werkplekken;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regelingen door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXVII (AB 2020 no. 158) werd verlengd onder (i) vervanging van de avondklok van een gebiedsverbod tussen 00.00 en 05.00 uur voor de openbare stranden met uitzondering van die welke recht tegenover de hotels liggen, en (ii) invoering van versoepelde inreisbepalingen voor ingezetenen van Curaçao en Bonaire;
  - dat daarop de werking van die ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXVIII (AB 2020 no. 159) werd verlengd onder invoering van een nachtelijk gebiedsverbod voor stranden en voor een ieder toegankelijke parkeerplaatsen en soortgelijke parkeergelegenheden, ter voorkoming van ongewenste agglomeraties van personen met bijbehorende besmettingsrisico's;
  - dat de werking van deze ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXIX (AB 2020 no. 161) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXX (AB 2020 no. 164) werd verlengd onder invoering van nieuwe versoepelde inreisbepalingen ten opzichte van personen die vanuit de Verenigde Staten van Amerika Aruba binnenreizen;
  - dat de werking van die ministeriële regelingen door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXXI (AB 2020 no. 165), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXXII (AB 2020 no. 166), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXXIII (AB 2020 no. 168), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXXIV (AB 2020 no. 169), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXXV (AB 2020 no. 171) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXXVI (AB 2020 no. 174) is verlengd;

- dat vervolgens de werking van deze ministeriële regelingen werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXXVII (AB 2020 no. 175), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXXVIII (AB 2020 no. 176), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 LXXXIX (AB 2020 no. 179) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XC (AB 2020 no. 180) onder invoering van versoepelingen voor bepaalde activiteiten wegens het afnemende aantal COVID-19 besmettingen, en onder intrekking van de versoepelde inreisbepalingen voor ingezetenen van Curaçao wegens het toenemende aantal COVID-19 besmettingen aldaar;
- dat de werking van deze ministeriële regelingen door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XCI (AB 2020 no. 183) met ingang van 1 december 2020 werd verlengd onder invoering van versoepelde inreisbepalingen voor personen die vanuit bepaalde landen van Zuid-Amerika binnenreizen;
- dat de werking van deze ministeriële regeling door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XCII (AB 2020 no. 184) met ingang van 4 december 2020 werd verlengd;
- dat vanwege het weer toenemende aantal besmettingen en de mogelijke gevolgen daarvan voor de volksgezondheid, de werking van deze ministeriële regeling met ingang van 5 december 2020 werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XCIII (AB 2020 no. 185) en vervolgens door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XCIV (AB 2020 no. 186) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XCV (AB 2020 no. 188) onder invoering van beperkingen ten aanzien van de aanwezigheid van personen in bepaalde gelegenheden en ruimten;
- dat de werking van deze ministeriële regelingen met ingang van 12 december 2020 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XCVI (AB 2020 no. 189) en daarna door de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XCVII (AB 2020 no. 190), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XCVIII (AB 2020 no. 196) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 XCIX (AB 2020 no. 197) werden verlengd onder invoering van enige versoepelingen ten aanzien van de aanwezigheid van personen in openbare ruimten;
- dat deze ministeriële regelingen aan het eind van het jaar 2020 en het begin van het jaar 2021 werden verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 C (AB 2020 no. 203), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CI (AB 2020 no. 204), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CII (AB 2020 no. 205) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CIII (AB 2020 no. 206);
- dat de epidemiologische gegevens inzake COVID-19 in Aruba in de laatste dagen van het jaar 2020 weer een stijgende lijn lieten zien van

zowel het aantal besmettingen als van de besmettingsgraad, waardoor weer sprake was van een reëel risico op een forse stijging van het aantal besmettingen van COVID-19 met alle gevolgen van dien voor de gezondheidszorg, indien geen additionele maatregelen zouden worden genomen;

- dat het daarom nodig was om de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CII (AB 2020 no. 205) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CIII (AB 2020 no. 206) te wijzigen door middel van de ministeriële regeling van 29 december 2020 (AB 2020 no. 208) om de avondklok opnieuw in te voeren en om nieuwe beperkte sluitingstijden te stellen;
- dat daaropvolgend de werking van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CIII met ingang van 5 januari 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CIV (AB 2021 no. 1) werd verlengd onder het stellen van inreisbeperkingen ten aanzien van Bonaire wegens het toenemende aantal COVID-19 besmettingen aldaar;
- dat vanwege het verder toenemende aantal COVID-19 besmettingen het wenselijk de werking van de laatstgenoemde ministeriële regeling met ingang van 7 januari 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CV (AB 2021 no. 2) werd verlengd onder het stellen van nieuwe beperkende regels inzake de aanwezigheid van personen in openbare ruimten;
- dat vanwege de toen heersende situatie de werking van die ministeriële regeling daarop werd verlengd door middel van achtereenvolgens de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CVI (AB 2021 no. 4), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CVII (AB 2021 no. 7), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CVIII (AB 2021 no. 8), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CIX (AB 2021 no. 9), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CX (AB 2021 no. 10), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXI (AB 2021 no. 11), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXII (AB 2021 no. 12), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXIII (AB 2021 no. 14) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXIV (AB 2021 no. 16) onder invoering van nieuwe beperkende regels inzake de aanwezigheid van personen op het water;
- dat vanwege de licht verbeterde situatie de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 5 februari 2021 telkens werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXV (AB 2021 no. 21), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXVI (AB 2021 no. 22), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXVII (AB 2021 no. 24), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXVIII (AB 2021 no. 27), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXIX (AB 2021 no. 28), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXX (AB 2021 no. 32), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXI (AB 2021 no.

- 33), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXII (AB 2021 no. 34), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXIII (AB 2021 no. 36) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXIV (AB 2021 no. 37) onder invoering van enige versoepelingen ten aanzien van de avondklok, de verplichte sluitingstijd en het samenscholingsverbod;
- dat vervolgens de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 6 maart 2021 werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXV (AB 2021 no. 40), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXVI (AB 2021 no. 41), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXVII (AB 2021 no. 44) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXVIII (AB 2021 no. 45) onder invoering van versoepelingen voor de sportuitoefening en aanvullende regels voor de lijkbezorging;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 18 maart 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXIX (AB 2021 no. 47) is verlengd, onder verwijdering daarbij van de inreisbeperkingen ten aanzien van Peru en invoering van de inreisbeperkingen ten aanzien van Zuid-Afrika;
  - dat vanwege het wederom toenemend aantal besmettingen de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 20 maart 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXXI (AB 2021 no. 50), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXXII (AB 2021 no. 51) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXXIII (AB 2021 no. 53) werd verlengd onder invoering van nieuwe beperkingen ter zake van de samenkomst van personen in bepaalde ruimten;
  - dat vanwege het verder toenemend aantal besmettingen de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 27 maart 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXXIV (AB 2021 no. 55), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXXV (AB 2021 no. 56), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXXVI (AB 2021 no. 57) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXXVII (AB 2021 no. 58) is verlengd, onder invoering van een nieuwe beperkende regels inzake de avondklok, de sluitingstijden van winkels en andere voor het publiek toegankelijke commerciële lokaliteiten of ruimten van welke aard dan ook, de sluiting van scholen en fitnesscentra, en voorts van bijzondere sluitingstijden in verband met de Paasdagen;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regelingen door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXXVIII (AB 2021 no. 59) met ingang van 8 april 2021 werd verlengd, zonder de verplichte sluitingen van de meeste winkels vanwege de inmiddels verstreken Paasdagen, gevolgd weer door een nieuwe verlenging met ingang van 11 april 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXXXIX (AB 2021 no. 61), de Algemene regeling bestrijding COVID-

- 19 CXL (AB 2021 no. 62), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXLI (AB 2021 no. 64), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXLII (AB 2021 no. 65) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXLIII (AB 2021 no. 68);
- dat met ingang van 26 april 2021 de werking van die ministeriële regelingen door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXLIV (AB 2021 no. 69) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXLV (AB 2021 no. 70) werd verlengd onder invoering, vanwege het afnemende aantal dagelijkse besmettingen, van versoepelingen ten aanzien van de avondklok, de algemene sluitingstijd, het strandbezoek en het bezoek aan gyms en fitnesscentra;
  - dat de werking van die ministeriële regeling met ingang van 2 mei 2021 werd verlengd door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXLVI (AB 2021 no. 71) onder invoering van nieuwe versoepelingen ten aanzien van bepaalde horecagelegenheden, muziekvermaak en lijkbezorging;
  - dat de werking van die ministeriële regeling met ingang van 5 mei 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXLVII (AB 2021 no. 72) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXLVIII (AB 2021 no. 73) is verlengd onder invoering van inreisbeperkingen ten aanzien van India wegens het sterk toenemend aantal gevallen van COVID-19 besmettingen in dat land;
  - dat de werking van die ministeriële regeling met ingang van 10 mei 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXLIX (AB 2021 no. 74), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CL (AB 2021 no. 77), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLII (AB 2021 no. 78) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLIII (AB 2021 no. 80) werd verlengd onder invoering van nieuwe versoepelingen, waaronder de verkorting van de avondklokperiode, de sluitingstijd en de opheffing van het samscholingsverbod, alsmede van bijzondere regels ten aanzien van de ondertekening van kandidatenlijsten met het oog op de verkiezingen van de leden van de Staten van 25 juni 2021;
  - dat de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 22 mei 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLIII (AB 2021 no. 82) werd verlengd, met uitzondering van de bijzondere regels ten aanzien van de ondertekening van kandidatenlijsten met het oog op de verkiezingen van de leden van de Staten van 25 juni 2021;
  - dat de werking van die ministeriële regeling met ingang van 25 mei 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLIV (AB 2021 no. 83) en daarna door de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLV (AB 2021 no. 84) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLVI (AB 2021 no. 85) werd verlengd, onder afschaf-

- ving van de avondklok, het gebiedsverbod voor stranden, de beperkte aanwezigheid op commerciële pleziervaartuigen en het bezoek aan verzorgingshuizen, en de invoering van andere versoepelingen;
- dat vanwege de verbeterde situatie de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 1 juni 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLVII (AB 2021 no. 86) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLVIII (AB 2021 no. 88) werd verlengd, onder invoering van versoepelde regels voor de inreis door gevaccineerde ingezetenen;
  - dat de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 7 juni 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLIX (AB 2021 no. 89) werd verlengd onder invoering van specifieke bepalingen voor de inreis van ingezetenen van Curaçao en Bonaire en voor de binnenkomst van passagiers van cruiseschepen;
  - dat het gelet op de verbeterde situatie de werking van die ministeriële regeling met ingang van 9 juni 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLX (AB 2021 no. 91), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXI (AB 2021 no. 93) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXII (AB 2021 no. 95) werd verlengd, onder afschaffing van de verplichting tot het dragen van een mondkapje, het algemeen toestaan van sport en afschaffing van het gebiedsverbod;
  - dat om dezelfde reden de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 18 juni 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXII (AB 2021 no. 97), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXIII (AB 2021 no. 97), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXIV (AB 2021 no. 98), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXV (AB 2021 no. 100), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXVI (AB 2021 no. 101), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXVII (AB 2021 no. 102) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXVIII (AB 2021 no. 104) is verlengd, onder invoering van nieuwe versoepelingen ten aanzien van muziekkuitvoeringen, de klantenregistratie door horeca-ondernemingen, bezoeken aan huis en begrafenissen;
  - dat de werking van die ministeriële regelingen door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXIX (AB 2021 no. 105), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXX (AB 2021 no. 106) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXI (AB 2021 no. 108) met ingang van 5 juli 2021 werd verlengd, onder afschaffing van de vervroegde sluitingstijd voor winkels en andere lokaliteiten en van bepaalde regels voor de samenkomst van personen in bepaalde ruimten;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 14 juli 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXII (AB 2021 no. 109) werd verlengd, onder invoering

- van nieuwe regels voor de binnenkomst van personen die reeds gevaccineerd zijn of afkomstig zijn uit hoog risico-landen;
- dat daarop de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 17 juli 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXIII (AB 2021 no. 111), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXIV (AB 2021 no. 112), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXV (AB 2021 no. 119), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXVI (AB 2021 no. 120) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXVII (AB 2021 no. 121) is verlengd, onder uitbreiding van het aantal hoog risico-landen zoals vermeld op Bijlage C bij deze ministeriële regelingen;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 1 augustus 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXVIII (AB 2021 no. 122) werd verlengd,
  - dat daarna de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 4 augustus 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXIX (AB 2021 no. 124) werd verlengd, onder toevoeging van Bonaire en Curaçao als hoog risico-landen;
  - dat verder de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 7 augustus 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXX (AB 2021 no. 127) werd verlengd, onder herinvoering van het nachtelijk gebiedsverbod voor stranden en parkeerplaatsen, de vervroegde sluitingstijd voor winkels en andere lokaliteiten, het verbod van alcoholconsumptie in het openbaar en de verplichting tot het dragen van een mondkapje;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 10 augustus 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXXI (AB 2021 no. 128) werd verlengd;
  - dat daarna de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 13 augustus 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXXII (AB 2021 no. 129) werd verlengd, onder herinvoering van het verbod van muziek evenementen of –uitvoeringen met gelegenheid tot dansen;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 16 augustus 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXXIII (AB 2021 no. 130) werd verlengd;
  - dat verder de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 19 augustus 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXXIV (AB 2021 no. 131) werd verlengd;
  - dat vervolgens de werking van die ministeriële regelingen door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXXVI (AB 2021 no. 133), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXXVII (AB 2021 no. 134), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXXVIII

(AB 2021 no. 135) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXXXIX (AB 2021 no. 136) werd verlengd, onder herinvoering van de avondklok en het samenscholingsverbod, het invoeren van een eerdere sluitingstijd voor winkels en andere lokaliteiten, de beperking van het aantal bezoekers bij eet-, drink- en vermaakgelegenheden alsmede bij bioscopen, begrafenissen, kerken en andere commerciële instellingen, en de herinvoering van andere maatregelen in verband met het beoefenen van sport, het organiseren van feesten en andere sociale evenementen;

- dat daarop vanwege de enigszins verbeterde situatie de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 2 september 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CLXC (AB 2021 no. 140), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXCI (AB 2021 no. 144) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXCI (AB 2021 no. 146) werd verlengd, onder invoering van een aantal versoepelingen waaronder de afschaffing van de avondklok en verruiming van de sluitingstijden voor winkels en dergelijke;
- dat daarop met ingang van 11 september 2021 door middel van de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXCI (AB 2021 no. 148), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXCI (AB 2021 no. 149), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXCV (AB 2021 no. 152), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXCVI (AB 2021 no. 154), de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXCVII (AB 2021 no. 155) en de Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXCVIII (AB 2021 no. 158) de werking van die ministeriële regelingen werd te verlengd onder aanpassing van de lijst van hoog risico-landen;
- dat het gelet op de huidige situatie wenselijk is de werking van die ministeriële regelingen met ingang van 29 september 2021 te verlengen

Gelet op:

de artikelen 16, eerste lid, van de Calamiteitenverordening (AB 1989 no. 51) en 5 van de Algemene politieverordening (AB 1995 no. GT 8);

HEBBEN BESLOTEN:

§1. Verbod op niet-essentiële diensten en processen

Artikel 1.1

1. Het is verboden diensten, instellingen en bedrijven die niet-essentiële diensten of processen verrichten voor het publiek open te hebben of aldaar personen werkzaam te hebben. Onder niet-essentiële diensten en

processen wordt verstaan, die welke vermeld worden op Bijlage A bij deze ministeriële regeling.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de verrichting van werkzaamheden elders dan in een bedrijfsgebouw of op een bedrijfsterrein.
3. In geval van overtreding van het eerste of tweede lid kan een dienst, instelling of bedrijf door de politie worden gesloten.

Artikel 1.2

1. Diensten, instellingen en bedrijven die niet onder artikel 1.1 vallen, voorzien hun personeel van een kaart, badge, sticker, verklaring of een soortgelijk bijzonder middel, waaruit de hoedanigheid of functie blijkt.
2. Diensten, instellingen en bedrijven, bedoeld in het eerste lid, nemen de richtlijnen voor hygiëne en sociale afstand, vermeld in Bijlage B bij deze ministeriële regeling, in acht.
3. Klanten van diensten, instellingen en bedrijven, bedoeld in het eerste lid, betreden het gebouw of terrein uitsluitend onbegeleid en zijn verder slechts onbegeleid aanwezig in het gebouw op het terrein van de dienst, instelling of het bedrijf.
4. In geval van overtreding van het eerste tot en met het derde lid kan een dienst, instelling of bedrijf door de politie tijdelijk worden gesloten, totdat de verdere overtreding ten genoegen van de politie in overeenstemming met de directeur van de Directie Volksgezondheid of een door deze aan te wijzen ambtenaar is opgeheven.

Artikel 1.3

Op de naleving van de artikelen 1.1 en 1.2 wordt mede toegezien door de krachtens landsverordening aangewezen toezichthouders werkzaam bij de Directie Arbeid en Onderzoek, de Directie Economische Zaken, Handel en Industrie, de Directie Volksgezondheid, de Dienst Openbare Werken, de Dienst Technische Inspecties, het Bureau City Inspector en de Dienst Brandweer.

§2. Gebiedsverbod voor stranden en parkeerplaatsen; vervroegde sluiting van winkels en andere lokaliteiten

Artikel 2.1

1. Het is een ieder verboden zich op 29 september tussen 00.00 en 05.00 uur en daarna tussen 19.00 en 05.00 uur op de stranden op te houden, evenals op de voor een ieder toegankelijke parkeerplaatsen, op soort-

gelijke parkeergelegenheden of op delen van de openbare weg als ware die parkeerplaatsen, uitgezonderd voor het uitsluitend parkeren of verwijderen van voertuigen.

2. Voor zover dat in het kader van de uitoefening van hun functie of beroep noodzakelijk is, is het eerste lid is niet van toepassing op:
  - a. politie- en andere opsporingsambtenaren, en ambtenaren, belast met de staatsveiligheid;
  - b. officieren van justitie en de procureur-generaal, alsmede leden van de rechterlijke macht, voor zover zij zich in het kader van de uitoefening van hun functie op een strand dienen te begeven of te bevinden;
  - c. ambtenaren en andere personen die werkzaam zijn in continue en ploegendiensten bij de Departamento di Aduana, de Cuerpo Especial Arubano, de Guarda nos Costa en de de Kustwacht, voor zover zij zich in het kader van de uitoefening van hun functie op een strand dienen te begeven of te bevinden;
  - d. de directeur van de Directie Scheepvaart aangewezen ambtenaren van die directie, uitsluitend voor zover zij zich in het kader van de uitoefening van hun functie op een strand dienen te begeven of te bevinden;
  - e. de Gouverneur;
  - f. de ministers;
  - g. leden van de krijgsmacht van het Koninkrijk;
  - h. door de Minister aan te wijzen buitenlandse functionarissen;
  - i. vissers die vis bemachtigen met behulp van een vaartuig opgenomen in het register als bedoeld in de Regeling vergunningen passagiersvervoer en beschikbaarstelling vaartuigen (AB 1988 no. 112).
  - j. andere personen, uitsluitend voor zij zich om een aantoonbaar urgente reden op een strand dienen te begeven of te bevinden.

Artikel 2.2

1. Het is verboden tussen 00.00 en 05.00 uur uur:
  - a. winkels en andere voor het publiek toegankelijke commerciële lokaliteiten of ruimten van welke aard dan ook, open te hebben;
  - b. publiek in deze winkels, lokaliteiten en ruimten te hebben of toe te laten;
2. Het eerste lid is niet van toepassing is niet van toepassing op:
  - a. hotels en logementen, voor zover het betreft de accommodaties van hun gasten, met uitzondering van de eet-, drink- en vermaakgelegenheden;
  - b. apotheken met avond- en nachtdienst.

3. In afwijking van het eerste lid geldt voor casino's een uiterste sluitings-tijd van 01.00 uur.

§3. Regels voor de samenkomst van personen in bepaalde ruimten en in het openbaar

Artikel 3.1

1. Eet-, drink- en vermaakgelegenheden wijzen aan de aanwezigen in hun lokaliteiten, met uitzondering van hun personeel, zitplaatsen toe. Aan een zitplaats als bedoeld in de eerste volzin kunnen binnen het gebouw van de gelegenheid ten hoogste 6 personen plaatsnemen. Buiten het gebouw van de gelegenheid, waaronder mede wordt verstaan terrassen en overkapte of gedeeltelijk overdekte delen van de gelegenheid, kunnen ten hoogste 6 personen aan een zitplaats plaatsnemen. Voor de berekening van het aantal personen worden personen tot de leeftijd van 12 jaar niet meegerekend.
2. Eet-, drink- en vermaakgelegenheden hebben geen standplaatsen.
3. Het is eet-, drink- en vermaakgelegenheden verboden om aanwezigen bij de bar te laten staan.
4. Eet-, drink- en vermaakgelegenheden treffen maatregelen waarmee de verspreiding van COVID-19 wordt tegengegaan en de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden.
5. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op samenkomsten in de open lucht die door of namens een eet-, drink- of vermaakgelegenheid worden georganiseerd of uitgebaat.
6. In geval van overtreding van het eerste tot en met zesde lid kan een eet-, drink- en vermaakgelegenheid door de politie tijdelijk worden gesloten, totdat de verdere overtreding ten genoegen van de politie in overeenstemming met de directeur van de Directie Volksgezondheid of een door deze aan te wijzen ambtenaar is opgeheven.

Artikel 3.2

1. Lijkbezorging en daarmee samenhangende activiteiten geschieden met inachtneming van het navolgende:
  - a. gedurende de periode van het rouwbeklag in een uitvaartcentrum of kerk, alsmede tijdens de begrafenis- of crematiedienst zijn niet meer dan 125 personen aanwezig en wordt een minimale onderlinge afstand van anderhalve meter tussen de aanwezigen aangehouden en onthouden de aanwezigen zich van affectief lichamelijk contact zoals handen schudden, omhelzen en kussen;
  - b. gedurende de periode van het rouwbeklag in een uitvaartcentrum

-
- c. worden geen eten en drinken geserveerd;
  - c. personen die zich in quarantaine of isolatie bevinden wegens COVID-19 besmetting zijn niet aanwezig bij een begrafenis- of crematiedienst, met inbegrip van de periode van het rouwbeklag;
  - d. indien een persoon aan COVID-19 is overleden, wordt het lijk na desinfectie in een lijkzak geplaatst, voordat het wordt vervoerd naar het uitvaartcentrum;
  - e. het lijk van een persoon die aan COVID-19 is overleden, wordt gedurende de periode van het rouwbeklag gehouden in een geheel gesloten doodskist of in een doodskist waarvan de bovenkant geheel afgedekt is met glas of een soortgelijk doorzichtig materiaal.
2. De directeur van de Directie Volksgezondheid of een door deze aan te wijzen ambtenaar kan ontheffing verlenen van het eerste lid, onderdeel d, onder door hem te stellen voorwaarden.

Artikel 3.3

1. Het is verboden muziekevenementen of –uitvoeringen van welke aard dan ook te houden, waarbij wordt gedanst door het publiek of gelegenheid tot dansen wordt gegeven aan het publiek.
2. Een muziekevenement of –uitvoering wordt met ten hoogste 5 muzikanten gehouden en uitsluitend als achtergrondmuziek.
3. In geval van overtreding van het eerste of het tweede lid door of in een eet-, drink- en vermaakgelegenheid, kan die eet-, drink- en vermaakgelegenheid door de politie tijdelijk worden gesloten, totdat de verdere overtreding ten genoegen van de politie in overeenstemming met de directeur van de Directie Volksgezondheid of een door deze aan te wijzen ambtenaar is opgeheven.

Artikel 3.4

1. Het is behoudens de verrichting of afname van essentiële dienst of proces, verboden opzettelijk op of aan de openbare weg, in openbare parken of tuinen, of op de stranden of wateren deel te nemen aan een groep van zeven of meer personen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op groepen die enkel bestaan uit personen die een gezin of huishouden vormen.
3. Een geüniformeerde agent van politie is bevoegd tegen een ieder die zich in een groep van personen als bedoeld in het eerste lid, bevindt, te bevelen om zich onmiddellijk van die groep en in de door hem aangegeven richting te verwijderen of om zijn weg te vervolgen in de door

hem aangegeven richting. Een ieder is verplicht om aan het bevel gehoor te geven.

Artikel 3.5

1. De beoefening van binnensport geschiedt door en in de aanwezigheid van niet meer dan 90 personen, publiek daarbij inbegrepen.
2. De beoefening van buitensport geschiedt door en in de aanwezigheid van niet meer dan 125 personen, publiek daarbij inbegrepen.
3. Het is verboden toernooien van zowel binnen- als buitensport te organiseren.

§4. Beperkingen voor personen in isolatie of quarantaine

Artikel 4.1

1. Onverminderd hetgeen ter zake bij of krachtens de Landsverordening infectieziekten (AB 2019 no. 27) of een andere wettelijke regeling is bepaald of besloten, is het personen jegens wie een maatregel van quarantaine, isolatie of verplicht thuisblijven is medegedeeld of opgelegd, verboden om zich daaraan te onttrekken of zich buiten hun woningen of verblijfgelegenheden te begeven of te bevinden.
2. Personen als bedoeld in het eerste lid kunnen worden verplicht om op hun mobiele telefoon een door of vanwege de directeur van de Directie Volksgezondheid aan te wijzen bijzondere applicatie te installeren en aan te houden, die uitsluitend bestemd is voor de verificatie van de locatie en de identiteit van die persoon in het kader van de naleving van het eerste lid.
3. De geüniformeerde agenten van de politie en de toezichthouders, bedoeld in artikel 11.2 van de Landsverordening infectieziekten, zien toe op de naleving van het eerste en tweede lid.

§5. Reismaatregelen

Artikel 5.1

1. De bepalingen van deze paragraaf laten onverlet de toepasselijke bepalingen van de Landsverordening toelating en uitzetting (AB 1993 no. GT 33) en het Toelatingsbesluit 2009 (AB 2009 no. 59).
2. Gegevens en inlichtingen die in het kader van de toepassing van deze paragraaf worden verkregen, worden uitsluitend gedeeld en verwerkt voor zover dat in het kader van de doelstellingen van deze ministeriële regeling noodzakelijk is.

Artikel 5.2

1. De exploitant van de luchthaven draagt ervoor zorg dat:
  - a. alle passagiers binnen het luchthavengebouw te allen tijde een geschikt mondkapje dragen, dat het neus- en mondgedeelte geheel afdekt;
  - b. alle werknemers binnen het luchthavengebouw in de nabijheid van passagiers voorzien zijn van een mondkapje als bedoeld in onderdeel a, of een doorzichtig gezichtsschild;
  - c. alle balies binnen het luchthavengebouw, die gebuikt worden ten behoeve van dienstverlening aan passagiers, voorzien zijn van een beschermende barrière van glas of plexiglas;
  - d. de richtlijnen van de directeur van de Directie Volksgezondheid inzake de hygiënemaatregelen en “social distancing” nageleefd worden binnen het luchthavengebouw.
2. Het eerste lid, onderdeel a, is niet van toepassing op:
  - a. passagiers die om aantoonbare medische reden geen mondkapje kunnen dragen;
  - b. minderjarigen beneden de leeftijd van 12 jaar mits zij geen symptomen vertonen die kunnen wijzen op COVID-19.
3. Het eerste lid, onderdeel b, is niet van toepassing op de niet openbare kantoorruimtes.

Artikel 5.3

1. Een luchtvaartmaatschappij of een gezagvoerder van een luchtvaartuig, welke vluchten naar Aruba uitvoert, draagt ervoor zorg dat alle bemanningsleden tijdens de vlucht naar Aruba te allen tijde een geschikt mondkapje dragen, dat het neus- en mondgedeelte geheel afdekt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing:
  - a. in situaties waar het dragen van een mondkapje de werkzaamheden van de bemanningsleden kan belemmeren;
  - b. op bemanningsleden die om aantoonbare medische reden geen mondkapje kunnen dragen;
  - c. in de cockpit.
3. Een luchtvaartmaatschappij of een gezagvoerder van een luchtvaartuig, welke vluchten naar Aruba uitvoert, draagt ervoor zorg dat alle passagiers tijdens de vlucht naar Aruba te allen tijde een geschikt mondkapje dragen, dat het neus- en mondgedeelte geheel afdekt.
4. Het derde is niet van toepassing:
  - a. op passagiers die om aantoonbare medische reden geen mondkapje kunnen dragen;

- b. op minderjarigen beneden de leeftijd van 12 jaar mits zij geen symptomen vertonen die kunnen wijzen op COVID-19;
  - c. tijdens noodsituaties waarbij het gebruik van een zuurstofmasker noodzakelijk is.
5. Een luchtvaartmaatschappij of een gezagvoerder van een luchtvaartuig, welke vluchten naar Aruba uitvoert, draagt ervoor zorg dat de richtlijnen van de directeur van de Directie Luchtvaart inzake de COVID-maatregelen nageleefd worden tijdens deze vluchten;

Artikel 5.4

1. Passagiers die geen toeristen zijn, vullen tussen 72 en 12 uur voor het vertrek van hun vlucht naar Aruba een met de ED-kaart, bedoeld in artikel 1 van het Toelatingsbesluit 2009, vergelijkbaar document langs elektronische weg in. Het document is op dezelfde wijze beschikbaar als de ED-kaart en wordt op dezelfde wijze verzonden en verwerkt; het bevat een door de passagier bevestigde verklaring dat hij een door de directeur van de Directie Volksgezondheid goedgekeurde COVID-19 PCR test van niet ouder dan 72 uur voor het tijdstip van vertrek heeft ondergaan met een negatief resultaat als gevolg.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
  - a. bemanningsleden van luchtvaartuigen, voor zover zij Aruba inreizen in opdracht van hun werkgever in het kader van hun reguliere werkzaamheden;
  - b. transitpassagiers die Aruba niet binnenkomen.

Artikel 5.5

1. Passagiers die Aruba binnenkomen, ondergaan bij aankomst op de luchthaven een COVID-19 PCR test, afgenomen via een gecombineerde oro/naso pharyngeale swab, door een door de minister, belast met volksgezondheid, aan te wijzen instantie.
2. Passagiers die een COVID-19 PCR test als bedoeld in het eerste lid hebben ondergaan, zijn verplicht zich in hun woning of verblijfsgellegenheid op te houden, totdat bekend is gemaakt dat het testresultaat negatief is. Artikel 4.1 is van overeenkomstige toepassing.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op:
  - a. passagiers die voor hun vertrek vanuit het buitenland reeds een door de minister, belast met volksgezondheid, goedgekeurde COVID-19 PCR test van niet ouder dan 72 uur voor het tijdstip van vertrek hebben ondergaan met een negatief resultaat als gevolg en dit resultaat tijdig en digitaal is aangeleverd;
  - b. bemanningsleden van luchtvaartuigen, voor zover zij Aruba inrei-

-
- zen in opdracht van hun werkgever in het kader van hun reguliere werkzaamheden;
- c. in Aruba woonachtige bemanningsleden van luchtvaartuigen, voor zover zij Aruba inreizen in opdracht van hun werkgever in het kader van hun reguliere werkzaamheden en de betrokken werkgever beschikt over een door de directeur van de Directie Volksgezondheid goedgekeurd COVID-19 preventieprogramma;
  - d. minderjarigen beneden de leeftijd van 12 jaar;
  - e. passagiers die op de op dezelfde dag van aankomst Aruba weer uitreizen;
  - f. ingezetenen van Bonaire, afkomstig op vluchten vanuit Bonaire, die naar Aruba afreizen voor medische behandeling;
  - g. ingezetenen van Aruba die in Aruba langer dan 14 dagen volledig gevaccineerd zijn tegen COVID-19 op het tijdstip van afreizen naar Aruba, die niet inreizen vanuit een hoog risicoland, genoemd in Bijlage C, en die bij hun aankomst op de luchthaven een COVID-19 vaccinatiebewijs tonen;
  - h. ingezetenen van Aruba die in het buitenland langer dan 14 dagen volledig gevaccineerd zijn met een door de directeur van de Directie Volksgezondheid goedgekeurd vaccin, waarvan het vaccinatiebewijs vooraf door de directeur van de Directie Volksgezondheid is goedgekeurd, die niet inreizen vanuit een hoog risicoland, genoemd in Bijlage C, en die bij hun aankomst op de luchthaven deze goedkeuring en het vaccinatiebewijs tonen;
  - i. passagiers die niet vallen onder de onderdelen g of h en die langer dan 14 dagen volledig gevaccineerd zijn met een vaccin, bedoeld in het vierde lid, en die niet woonachtig zijn in of niet inreizen vanuit een hoog risicoland, genoemd in Bijlage C, en waarvan het COVID-19 vaccinatiebewijs vooraf door de directeur van de Directie Volksgezondheid is goedgekeurd aan de hand van één van de navolgende online platforms:
    - 1°. Smart Health Card, beheerd door The Common Project Foundation;
    - 2°. Digital Corona Certificaat (DCC), beheerd door de Europese Unie.
4. Ten behoeve van de toepassing van het derde lid, onderdelen g tot en met i, worden de navolgende vaccins erkend:
- 1°. Comirnaty (Pfizer/BioNTech),
  - 2°. Spikevax (Moderna),
  - 3°. Vaxzevria (AstraZeneca), en
  - 4°. Janssen (Johnson&Johnson).

Onder volledig gevaccineerd in de zin van in het derde lid, onderdelen g tot en met i, wordt verstaan:

- 1°. twee doses van de vaccins bedoeld voor twee doses;
  - 2°. één dosis van de vaccins bedoeld voor een dosis;
  - 3°. één dosis van een vaccin voor passagiers die een COVID-19 besmetting in de periode tussen de afgelopen 1 en 6 maanden voor het afreizen naar Aruba hebben opgelopen;
5. Passagiers die Aruba binnenkomen installeren een daartoe ter beschikking gestelde applicatie op hun mobiele telefoon en registreren zich bij aankomst door middel van deze applicatie in aangekomen. Het personeel van de Directie Volksgezondheid op de luchthaven is bevoegd om navraag te doen of deze applicatie op de mobiele telefoon is geïnstalleerd en om te controleren of de registratie succesvol is gedaan. Minderjarige passagiers die niet over een eigen mobiele telefoon beschikken, worden via de applicatie van hun wettelijke vertegenwoordiger die meereist en de beschikking heeft over een mobiele telefoon geregistreerd. Passagiers die niet over een mobiele telefoon beschikken, verlenen hun medewerking aan registratie in het systeem van de Directie Volksgezondheid.

Artikel 5.6

1. Onverminderd de artikelen 5.2 en 5.5 ondergaan alle uit het buitenland afkomstige personen bij aankomst op de luchthaven een medische screening volgens een door de minister, belast met volksgezondheid, vastgestelde procedure.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
  - a. passagiers die door middel van de bij de ED-kaart of het daarmee vergelijkbare elektronische document, bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, gevoegde elektronische vragenlijst ervoor hebben gekozen om de COVID-19 PCR test op de luchthaven te ondergaan;
  - b. transitpassagiers die Aruba niet binnenkomen.

Artikel 5.7

1. Met uitzondering van ingezetenen van Aruba, beschikt elke passagier over een door de minister, belast met volksgezondheid, goedgekeurde verzekering ter dekking van de medische kosten, transport- en isolatiekosten, in verband met een COVID-19 infectie en de behandeling daarvan.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
  - a. bemanningsleden van luchtvaartuigen, voor zover zij Aruba inreizen in opdracht van hun werkgever in het kader van hun reguliere

- werkzaamheden;
- b. passagiers die op de op dezelfde dag dat ze aankomen Aruba weer uitreizen;
- c. personen die in het bezit zijn van een diplomatiek paspoort;
- d. leden van de krijgsmacht van het Koninkrijk en hun directe familieleden;
- e. transitpassagiers die Aruba niet binnenkomen;
- f. ingezetenen van Curaçao of Bonaire.

Artikel 5.8

De exploitant van een luchthaven verleent steeds alle medewerking die noodzakelijk is voor de toepassing van de bepalingen van deze paragraaf.

Artikel 5.9

Niet-commerciële en niet-reguliere passagiersvluchten vinden slechts plaats met voorafgaande goedkeuring van het hoofd van de dienst waaronder de migratieambtenaren vallen.

Artikel 5.10

De aanpassing van operationele openingstijden of het geheel of gedeeltelijk sluiten van een luchtvaartterrein of –gebouw kan slechts na voorafgaande schriftelijke instemming van de directeur van de Directie Luchtvaart.

Artikel 5.11

1. Het is verboden personen door middel van schepen of andere vaartuigen vanuit het buitenland naar Aruba te vervoeren.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op door de Minister aan te wijzen buitenlandse overheidsfunctionarissen en categorieën van andere personen.
3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op bemanningsleden, met dien verstande dat zij niet het haventerrein mogen verlaten.

Artikel 5.12

De exploitant van een haventerrein draagt ervoor zorg dat alle uit het buitenland aankomende personen terstond na het aan wal komen een medische screening ondergaan door een door de directeur van de Directie Volksgezondheid goedgekeurde instantie overeenkomstig een door die directeur

vastgestelde procedure.

Artikel 5.13

In afwijking van de artikelen 5.11 en 5.12 geschiedt de binnenkomst van passagiers en andere personen van cruiseschepen met inachtneming van het navolgende:

- a. de directeur van de Directie Volksgezondheid is bevoegd artikel 5.6, eerste lid, toe te passen ten aanzien van de in de aanhef bedoelde passagiers en andere personen die voet aan wal in Aruba zetten;
- b. de artikelen 5.4 tot en met 5.7 zijn van overeenkomstige toepassing op de passagiers van cruiseschepen die niet met hetzelfde cruiseschip Aruba verlaten;
- c. de rederij volgt alle door de directeur van de Directie Volksgezondheid te geven aanwijzingen ten behoeve van de voorkoming en bestrijding van COVID-19 op;
- d. in geval van meerdere COVID-19 besmettingen aan boord van een cruiseschip kan de directeur van de Directie Volksgezondheid een COVID-19 anti-gen sneltest voorschrijven die maximaal 12 uur voordat de passagiers van dat schip zich in Aruba aan wal begeven, wordt afgenomen; de resultaten van die sneltesten worden bij aankomst van het cruiseschip onverwijld aan de directeur van de Directie Volksgezondheid of de door hem aan te wijzen ambtenaren overhandigd.

§6. Verbod op niet-reguliere binnenkomst via de zee van goederen

Artikel 6.1

1. Het is verboden met schepen of vaartuigen van welke aard dan ook goederen, waaronder vis, Aruba binnen te brengen zonder toestemming van de Havenmeester.
2. Het is verboden om schepen of vaartuigen van welke aard dan ook, binnen of buiten de territoriale wateren van Aruba zonder toestemming van de Havenmeester contact te maken met buitenlandse schepen of vaartuigen van welke aard dan ook met als oogmerk de overslag van goederen.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op door ingezetenen zelf gevangen en aangebracht vis of andere zeedieren.
4. Het eerste en het tweede lid is niet van toepassing op het reguliere vracht- en goederenverkeer dat via de havens van Oranjestad, Barcadera en San Nicolas verloopt met toestemming van de Havenmeester en de havenbeheerder.

§7. Overige regels

Artikel 7.1

1. Het is verboden op of aan de openbare weg, in openbare parken of tuinen, op de stranden of wateren, en op de voor een ieder toegankelijke parkeerplaatsen, op soortgelijke parkeergelegenheden of op delen van de openbare weg als ware die parkeerplaatsen, alcoholhoudende dranken van welke aard of in welke toestand dan ook in bezit te hebben en ter plaatse te nuttigen of te doen nuttigen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op lokaliteiten die in het bezit zijn van een vergunning in de zin van de Vergunningsverordening.

Artikel 7.2

1. Diensten, instellingen en bedrijven dragen ervoor zorg dat hun bezoekers, met inbegrip van degenen die werkzaamheden ten behoeve van de dienst, instelling of bedrijf verrichten, bij het betreden van de dienst, instelling of bedrijf en voorts gedurende hun verblijf aldaar, een geschikt mondkapje dragen, dat het neus- en mondgedeelte geheel afdekt.
2. Houders van een vergunning voor het vervoeren van personen door middel van een kleine autobus, een grote autobus, een taxi, een toerwagen of een ander vervoermiddel, als bedoeld in van de Landsverordening personenvervoer (AB 1995 no. GT 23), alsmede de vervoerder, bedoeld in artikel 2 de Landsverordening spoorwegen (AB 2013 no. 42) dragen ervoor zorg dat hun passagiers om een mondkapje als bedoeld in het eerste lid dragen.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op:
  - a. personen die om aantoonbare medische reden geen mondkapje kunnen dragen;
  - b. minderjarigen beneden de leeftijd van 12 jaar mits zij geen symptomen vertonen die kunnen wijzen op COVID-19;
  - c. personen die sport beoefenen.
4. Een dienst, instelling of bedrijf draagt ervoor zorg dat het personeelslid dat contact heeft gehad met een persoon die COVID-19 heeft om in de dienst, instelling of bedrijf een mondkapje als bedoeld in het eerste lid draagt.

8. Slotbepaling

Artikel 8.1

1. Deze ministeriële regeling treedt in werking op 29 september 2021.
2. Zij kan worden aangehaald als Algemene regeling bestrijding COVID-19 CXCIX.

De minister van Algemene Zaken, Integriteit,
Overheidszorg, Innovatie en Energie,
E.C. Wever-Croes

De minister van Justitie, Veiligheid en Integratie,
R.G. Tjon

De minister van Toerisme, Volksgezondheid en Sport,
D.P. Oduber

BIJLAGE A   NIET-ESSENTIËLE DIENSTEN EN PROCESSEN

1. Op zichzelf staande muziekevenementen met winstoogmerk, alsmede gelegenheden of inrichtingen voor zodanige evenementen;
2. Thuis georganiseerde feesten en andere thuis georganiseerde sociale evenementen.

BIJLAGE B   **RICHTLIJNEN VOOR HYGIËNE EN SOCIALE AFSTAND
BIJ HET VERRICHTEN VAN ESSENTIËLE DIENSTEN EN
PROCESSEN****Maatregelen voor het waarborgen van sociale afstand**

- Er worden niet meer dan twee personen ouder dan 14 jaar per gezin of huishouden tegelijk in een onderneming toegelaten.
- Een ieder die in de onderneming of op het bedrijfsterrein aanwezig is, bewaart minimaal anderhalve (1 ½) meter afstand tot de andere aanwezige personen; de ondernemer draagt zorg voor het aanduiden door middel van bijvoorbeeld gekleurde tape op de grond op welke afstand de personen bij de kassa en in gangpaden en bij de ingang voor de onderneming op het bedrijfsterrein afstand dienen te houden. De ondernemer draagt ook zorg voor duidelijk zichtbare eenrichting-gangen.
- Voor zover de aard van de dienstverlening of de activiteit dat toelaat, dienen buitenmeubelen (tafels, banken, stoelen, en dergelijke) voor het gebouw verwijderd dan wel zodanig geplaatst te worden, dat klanten of personeel niet naast elkaar zitten of zich naast elkaar ophouden, anders dan overeenkomstig deze bijlage. Voor zover de aard van de dienstverlening of de toegestane activiteit dat toelaat, dienen binnenmeubelen verwijderd of afgeschermd te worden, dan wel zodanig geplaatst te worden, dat klanten, personeel of andere betrokken personen niet naast elkaar zitten of zich naast elkaar ophouden, anders dan overeenkomstig deze bijlage.
- Ten aanzien van de toegang geldt een beperking tot een specifiek aantal klanten. Er wordt alleen 1 persoon per winkelkarretje of mandje toegelaten. Indien een ouder wordt vergezeld van een kind van 14 jaar of jonger kunnen beide worden toegelaten met 1 winkelkarretje of mandje.
- De toegang van een zichtbaar zieke klant, personeelslid of persoon die werkzaamheden ten behoeve van de onderneming verricht en niet zijnde het personeel van de onderneming wordt geweigerd.
- Voordat de klant de winkel betreedt worden de handvaten van de winkelkarren of mandjes gedesinfecteerd met sanitizer, bevattende minimaal 70% alcohol, of een chloorhoudend schoonmaakmiddel.
- Voordat de klanten, personeelsleden of personen die werkzaamheden ten behoeve van de onderneming verrichten en niet zijnde het personeel van de onderneming, de winkel of het bedrijfsterrein betreden, worden hun handen met handgel, handsanitizer of andere substantie bevattende minimaal 70% alcohol gedesinfecteerd.
- Klanten of personen die werkzaamheden ten behoeve van de onderneming verrichten en niet zijnde het personeel die zich niet aan deze maatregelen houden, worden verzocht om de winkel of het bedrijfsterrein onmiddellijk te verlaten.

Maatregelen voor het waarborgen van een goede hygiëne bij contact met een klant

- Een ondernemer draagt zorg voor aanwezigheid van handgel, handsanitizer of andere substantie bevattende minimaal 70% alcohol bij de klanteningang van de onderneming.
- Winkelwagentjes, winkelmandjes en pincodebetaalautomaten worden regelmatig gedurende de dag ontsmet met sanitizer, bevattende minimaal 70% alcohol, of een chloorhoudend schoonmaakmiddel.
- Het gebruik van contant geld wordt ontmoedigd.
- Het personeel wordt voorgelicht en getraind over de hygiënevoorschriften.

Intern personeelsbeleid inzake social distancing of sociale afstand

- Bij kantinegebruik door werknemers, waarbij er een bepaald aantal werknemers per keer gebruik kunnen maken van de kantine, wordt 1 ½ meter afstand gehouden van elkaar en de gebruikte ruimte moet ontsmet worden met sanitizer, bevattende minimaal 70% alcohol, of een chloorhoudend schoonmaakmiddel na ieder gebruik.
- De werkgever stelt voldoende reinigingsproducten ter beschikking van de werknemers.
- De werkgever draagt zorg voor voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen voor de werknemer.

Klantenregistratie eet-, drink- of vermaakgelegenheden

- Eet-, drink- of vermaakgelegenheden verzoeken hun bezoekers bij het betreden van de gelegenheid de navolgende gegevens schriftelijk op te geven:
  - a. hun volledige namen,
  - b. de datum en aankomsttijd van het bezoek,
  - c. hun e-mailadres, en
  - d. hun telefoonnummer.
- Een eet-, drink- of vermaakgelegenheid als bedoeld in het eerste lid draagt ervoor zorg dat de gegevens, bedoeld in het eerste lid, op een toegankelijke wijze worden vastgelegd in een register of logboek. Zij nemen daarin zelf op de zitplaatsen die aan de bezoekers op grond van artikel 3.2, eerste lid, zijn toegewezen.
- Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een bezoeker zijnde degene die werkzaamheden ten behoeve van de gelegenheid verricht en niet zijnde het personeel van de gelegenheid, met dien verstaande dat in het register of logboek, bedoeld in het tweede lid, melding wordt gemaakt van de reden voor diens aanwezigheid.
- De eet-, drink- of vermaakgelegenheden verzoeken hun bezoekers als bedoeld in het eerste en derde lid om toestemming voor de verwerking

van de gegevens in het register of logboek, bedoeld in het tweede lid, en de overdracht van die gegevens aan de directeur van de Directie Volksgezondheid, uitsluitend ten behoeve van de voorkoming en bestrijding van COVID-19. De gegevens van de bezoeker die geen toestemming heeft verleend, worden niet in het register of logboek verwerkt.

- Ingeval van constatering door de directeur van de Directie Volksgezondheid dat een met COVID-19 besmet persoon een eet-, drink- of vermaakgelegenheid heeft bezocht, alsmede en op diens verzoek, worden de gegevens, bedoeld in het eerste en derde lid, door de betrokken eet-, drink- of vermaakgelegenheid aan de directeur van de Directie Volksgezondheid verstrekt.

Algemene hygiënevoorschriften

- Een ieder dient handen te wassen met water en zeep voor minimaal 20 seconden, bij afwezigheid van water een gel of andere substantie gebruiken met minimaal 70% alcohol.
- Bij niezen of hoesten wordt een papieren zakdoek gebruikt dat meteen daarna wordt weggegooid; zo deze niet beschikbaar is, wordt gehoest of geniesd in de kromme van de elleboog.
- Het gezicht, met name de mond, neus en ogen, dient zo min mogelijk aangeraakt te worden.
- Oppervlakten die door veel personen worden aangeraakt, zoals lichtknoppen, stopcontacten, deurknoppen en dergelijke dienen regelmatig schoon te worden gemaakt met sanitizer, bevattende minimaal 70% alcohol, of een chloorhoudend schoonmaakmiddel.

Hygiënevoorschriften voor afhaalrestaurants

- Er is een scheidingszone tussen klanten en personeel om de klanten op een afstand te laten wachten.
- Waar dit niet mogelijk is, wordt het gebied met gekleurde tape aangegeven voor het overhandigen van voedsel.
- Het voedsel moet op een veilig manier overhandigd worden.
- De toonbank dient regelmatig ontsmet te worden.

Instellingen en ondernemingen dragen zoveel mogelijk zorg voor een “compliance officer” of een daarmee vergelijkbare persoon die toeziet op de naleving van de maatregelen van deze Bijlage.

BIJLAGE C

HOOG RISICO LANDEN

Albanië	Litouwen
Antigua en Barbuda	Luxemburg
Armenië	Maldiven
Azerbeidzjan	Maleisië
Bahamas	Mauritius
Barbados	Moldavië
België	Mongolië
Belize	Montenegro
Bonaire	Nederland
Bosnië-Herzegovina	Noord-Macedonië
Botswana	Noorwegen
Brazilië	Oostenrijk
Brunei	Palestina
Bulgarije	Roemenië
Canada	Rusland
Costa Rica	Saint Kitts en Nevis
Cuba	Saint Vincent en de Grenadines
Curaçao	San Marino
Cyprus	Sao Tomé en Principe
Dominica	Servië
Estland	Seychellen
Fiji	Singapore
Filippijnen	Sint Lucia
Frankrijk	Slovenië
Georgië	Sri Lanka
Grenada	Suriname
Griekenland	Thailand
Guatemala	Trinidad en Tobago
Guyana	Tunesië
Ierland	Turkije
Iran	Verenigd Koninkrijk
Israël	Verenigde Staten
Jamaica	Vietnam
Kaapverdië	Wit-Rusland
Kazachstan	Zwitserland
Kosovo	
Kroatië	
Letland	
Libië	
Liechtenstein	